

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

Αριθμ. Πρωτ. 2201

Χαλκίδα 16 Δεκεμβρίου 2013

Ε Π Ε Ι Γ Ο Ν

Πρός
Τούς Αιδεσιμωτάτους Έφημερίους
της καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Ἑδρας των.

Αγαπητοί Πατέρες,

Διά τοῦ παρόντος, διαπέμπομεν ὑμῖν συνημμένως, ἐν
φωτοστατικῷ ἀντιγράφῳ, τήν ὑπ' ἀριθμ. 2945/12.12.2013 Σεπτήν
Ἐγκύκλιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα:
«Οἰκογένεια καί κοινωνία σέ κρίση σήμερα» καί παρακαλοῦμεν ὅπως
ἀναγνωσθῇ ἐπ' Ἐκκλησίαις, ἀντί Θείου Κηρύγματος, τήν προσεχῇ
Κυριακὴν 22^{αν} Δεκεμβρίου 2013, πρό τῆς Ἀπολύσεως τῆς Θείας
Λειτουργίας.

Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν,

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καί ἀγάπης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ὁ χαλκιδεὺς χριστόφορος

Ἑσωτερικὴ Διανομή

Ἀρχεῖον 1. Φ. Σημειωμάτων

2. Φ. Ἐγκυκλίων Ἱ. Συνόδου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Δ/νσις: Ἰωάννου Γενναδίου 14 - 115 21, Ἀθήναι
Τηλ. 210-7272.204, Fax 210-7272.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 5225

Αριθμ.

Διεκπ. 2370

Αθήνησι 12^η Δεκεμβρίου 2013**ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2 9 4 5**

Πρός
Τό Χριστεπώνυμον Πλήρωμα
Τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Οἰκογένεια καί κοινωνία σέ κρίση σήμερα»

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας συνήλθε τόν παρελθόντα Ὀκτώβριο ἐν μέσῳ καί πάλι ποικίλων κοινωνικῶν καί οἰκονομικῶν προβλημάτων, σέ μία καμπή κρίσιμων ἀνακατατάξεων. Ὡς κοινωνία, καλούμαστε νά ὑπερβούμε σύνθετα προσκόμματα καί σοβαρές παθογένειες καί στρεβλώσεις. Ὡς Ἐκκλησία, καταθέτουμε τήν κοινή μας ἀγωνία γιά τό παρόν καί τό μέλλον τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας καί ἀναλογιζόμαστε τίς εὐθύνες μας καί τίς δυνατότητες ἐκπληρώσεως τῆς ἀποστολῆς μας σέ στιγμές φθορᾶς καί εὐτελισμοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ὑποτιμήσεως τοῦ ἱεροῦ χαρακτήρα του καί ἀπαξιώσεως οὐσιωδῶν πνευματικῶν ἀξόνων τοῦ κοινοῦ μας βίου.

Καί ἐνῶ ἡ κοινωνία νοσεῖ βαθύτατα, τό βασικό της κύτταρο, ἡ οἰκογένεια, ἀργά ἀλλά σταθερά, ἀλλοιώνεται καί διαλύεται. Δέν γίνεται ὅμως νά μᾶς διαφεύγει τό γεγονός ὅτι ὁ θεσμός τῆς οἰκογένειας ἀποτελεῖ διαχρονικά τό πιό ἐγγυημένο καί ἀσφαλέστερο κοινωνικό πλαίσιο γιά τήν ὀρθή διαπαιδαγώγηση καί τήν ἀγωγή τῶν νέων μελῶν τῆς κοινωνίας μας. Ἡ οἰκογένεια διαπλάθει τίς παιδικές ψυχές «ἐν παιδείᾳ καί νοουθεσίᾳ Κυρίου» καί προετοιμάζει τά ἐνεργά μέλη

τῆς κοινωνίας, τοὺς ἀνθρώπους ὅλων τῶν ἐπαγγελμάτων, τοὺς κάθε εἶδους ἡγέτες ἑνός τόπου.

Ἀποτελεῖ κοινὸ τόπο ἡ διαπίστωση ὅτι στίς μέρες μας ὁ οἰκογενειακὸς θεσμὸς δοκιμάζεται δεινὰ καὶ πλήττεται, καθημερινὰ καὶ συχνὰ ἀθέατα, ἀπὸ πολλές ἐκπτώσεις καὶ στρεβλώσεις. Κάθε ἐκτροπή ἀπὸ τὴν ὑγιή πορεία τῆς οἰκογένειας ὁδηγεῖ σὲ διάφορες ἀλλοιώσεις. Βεβαίως, ὁ κίνδυνος νὰ ἐκπέσει ἡ οἰκογενειακὴ συμβίωση σὲ γυμνὴ σύμβαση ὑπῆρχε καὶ σὲ παλαιότερες ἐποχές. Σήμερα ὅμως, ὅλοι ἀναφέρονται κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν στὰ ἀτομικὰ δικαιώματά τους καὶ λησμονοῦν τίς ὑποχρεώσεις τους. Ἡ ἴδια ἡ ἔννοια τοῦ φύλου ἤδη θεωρεῖται μεταβλητὴ καὶ ἐπαμφοτερίζουσα. Ἡ ἱκανότητα νὰ διακρίνει κανεὶς τὴν ἱερότητα τῆς ἐνώσεως τῶν δύο φύλων στὸν σύγχρονο κόσμο μοιάζει νὰ χάνεται βαθμικῶς.

Γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, βεβαίως, ὁ γάμος δέν ἐγκαθιδρύει μόνο μία κοινὴ καὶ ἐμπειρικὴ πορεία πρὸς τὴ θέωση καὶ τὸν μεταμορφωμένο κόσμον τοῦ Θεοῦ· ἐγγυᾶται, μέ τὴν γέννηση καὶ τὴν ἀνατροφή τῶν τέκνων, ὅχι ἀπλῶς τὴ βιολογικὴ επέκταση τῆς ἀνθρωπότητας, ἀλλὰ κυρίως τὴν πνευματικὴ διαίωνιση τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Ὁ γάμος καὶ ἡ οἰκογένεια καθιστᾷ, συνεπῶς, τὸν ἀνθρώπο συνδημιουργὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἐπιφορτίζει μέ τὴ μεγαλύτερη εὐθύνη ἀπὸ ὅλες, τὴν εὐθύνη ἔναντι τῶν παιδιῶν μας. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος προτρέπει τὸν ἀκροατὴ του μέ τὰ ἀκόλουθα λόγια: «Ἐκκλησίαν ποιήσόν σου τὴν οἰκίαν· καὶ γὰρ ὑπεύθυνος εἶ καὶ τῆς τῶν παιδιῶν σωτηρίας»· δηλαδή: «Κάνε τό σπίτι σου ἐκκλησία· γιατί εἶσαι ὑπεύθυνος καὶ γιὰ τὴ σωτηρία τῶν παιδιῶν σου». Μέ τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Ἐφ 5, 32), τό μυστήριον τοῦ Γάμου «μέγα ἐστίν», «εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν». Κάθε οἰκογένεια διατηρεῖ μίαν ἱερή, μοναδικὴ καὶ ἀνεπανάληπτη ἀξία, ἐφ' ὅσον εἰκονίζει τό μυστήριον ποὺ συνέχει καὶ συγκροτεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Τοῦτο ὅμως σημαίνει ὅτι δέν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν ὑποβαθμίζει ἢ ἀκόμη καὶ νὰ τὴν ὑποκαθιστᾷ. Μπροστὰ στὴ σύγχρονη καὶ πολυποίκιλη κρίση καὶ ἀγωνία τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας, «ἐν ἡμέραις πονηραῖς, ἐν αἷς ἡ τῶν πολλῶν ἀγάπη ἐψύγη», ἡ χριστιανικὴ ἀνασυγκρότηση τοῦ θεοῦδρουτου θεσμοῦ τῆς οἰκογένειας μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει τό καλύτερο φάρμακο σὲ ὁποιαδήποτε διαβρωτικὴ κατάσταση. Χρειάζεται ὅμως νὰ μαρτυρήσουμε καὶ νὰ ἐπαναδιατυπώσουμε τὴ βαρύν-

τατη αλλά σώζουσα, ζωοποιούσα καί λυτρωτική αλήθεια, ή όποία προκύπτει από κάθε σωστά δομημένη οικογένεια, από κάθε κατ' οίκον Έκκλησία.

Οί «έκτροπές του οικογενειακού θεσμου» ή οί αναδυόμενες «έναλλακτικές μορφές οικογένειας» στη σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα συνιστούν φαινόμενα πού αποδεικνύουν τήν έκκοσμίκευση καί τόν αποχριστιανισμό των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών – κοινωνιών καί λαών, έν τούτοις, μέ πλούσιο χριστιανικό παρελθόν. Αυτό, έν πολλοίς, ισχύει καί γιά τήν ελληνική κοινωνία. Απαιτείται, συνεπώς, προβληματισμός καί μελέτη σοβαρή γιά τή διαφύλαξη καί τήν προκοπή του ίερού αυτού θεσμου, τόν όποιον όρθά όνομάζουμε καί «μικρή Έκκλησία». Άλλωστε, καί αυτό πού θεωρείται ως «κρίση» μπορεί τελικά, άν τό θελήσουμε, νά γίνει εύκαιρία γιά ανασυγκρότηση. Νά σημάνει τήν κατάρρευση καί τό τέλος του παλαιού τρόπου ζωής καί τήν αρχή μιās νέας δημιουργίας έν Χριστώ, τής αναπλάσεως του πεπτωκότος κόσμου.

Ο ύλιστικός καί μηδενιστικός τρόπος ζωής, ή έκλειψη έκκλησιαστικού ήθους καί αληθινής αγάπης, τά νέα έργασιακά καί οικονομικά δεδομένα, οί αλλαγές των ρόλων καί άλλοι ένδεχομένως παράγοντες, αλλοίωσαν καί «σμίκρυναν» τήν οικογένεια. Ο μυστηριακός χαρακτήρας της, ή υπερβατική της αναφορά «εις Χριστόν καί εις τήν Έκκλησίαν», μοιάζει νά άτونهί ή νά μήν ύφίσταται γιά πολλούς συνανθρώπους μας. Όλοι αυτοί οί λόγοι, ίσως καί άλλοι, συνετέλεσαν στην εμφάνιση μορφών γάμου καί όργάνωσης του οικογενειακού βίου, οί όποιοι, υπό τό φώς της χριστιανικής διδασκαλίας, θεωρούνται έκτροπές της οικογένειας καί, κατά τή σύγχρονη έκκοσμικευμένη αντίληψη, έναλλακτικές μορφές της. Πρόκειται γιά τόν πολιτικό γάμο, τή μονογονεϊκή οικογένεια, τήν έλεύθερη συμβίωση καί τόν λεγόμενο γάμο των όμοφυλοφίλων.

Κατά τήν πρόσφατη θέσπισή του, τό λεγόμενο Σύμφωνο έλεύθερης συμβίωσης άποτελεί καθεστώς διαφορετικό από τόν γάμο: πρόκειται γιά έναλλακτική μορφή μόνιμης συμβίωσης καί όχι γιά μορφή «χαλαρού» γάμου. Κατά τή νομική προσέγγιση, επιχειρείται νά ρυθμιστεί νομοθετικά ένα ύπαρκτό κοινωνικό φαινόμενο, δηλαδή ή γέννηση παιδιών έκτός γάμου, οί μονογονεϊκές οικογένειες, πού συνεχώς αύξάνονται, καί οί άπροστάτευτες γυναίκες από τή μακροχρόνια

πολλές φορές ἐλεύθερη συμβίωση. Αναμφίβολα, στήν κατηγορία αὐτή θά βρεθοῦν καί πολίτες πού εἶναι βαπτισμένοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί, οἱ ὅποιοι ὅμως εἴτε δέν γνωρίζουν εἴτε ἐμφοροῦνται ἀπό ιδέες καί ἀντιλήψεις ξένες καί ἀντίθετες πρὸς τή διδασκαλία, τήν παράδοση καί τό ἦθος τῆς Ἐκκλησίας. Ὡστόσο, τό συγκεκριμένο σχῆμα συμβίωσης, νομοθετικά πλέον κατοχυρωμένο, μπορεῖ νά ἐπηρεάσει ἀρνητικά τή χριστιανική ἀντίληψη περί γάμου καί οἰκογένειας τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ὅρισμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἐκεῖνα πού γιά διάφορους λόγους, ἐπιπόλαια κι ἀβασάνιστα, θά ἐπιλέξουν γιά κάποιο διάστημα ἢ καί μονίμως τόν συγκεκριμένο τρόπο ἐλεύθερης συμβίωσης, πρόκειται νά ἀρνηθοῦν τήν ἐκκλησιαστική ἱερολογία τῆς συζυγίας τους.

Ἡ Ἐκκλησία μελετᾷ εἰς βάθος τά φαινόμενα αὐτά καί μέ τή συμβολή στελεχῶν της, κληρικῶν καί λαϊκῶν, μέ ἐξειδικευμένες γνώσεις καί θεολογική συγκρότηση, διαμορφώνει τήν ἐκκλησιαστική μαρτυρία της, καθὼς καί τήν ποιμαντική ἀντιμετώπιση ὅλων αὐτῶν τῶν νέων ἐναλλακτικῶν πρὸς τή συμβατική οἰκογένεια σχημάτων ὁργάνωσης τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου στήν ἐποχή μας. Στήν περίπτωση τῆς ἐλεύθερης συμβίωσης, βιώνουμε πλέον τή βαθιά θεολογική καί κοινωνική ἀλλοίωση τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογένειας. Ἡ οἰκογένεια δέν θεωρεῖται πλέον «μικρή Ἐκκλησία», ἀλλά ἀπλή συμβίωση τοῦ ἑνός μέ τόν ἄλλον. Ἡ ἱερολογία τοῦ Γάμου δίνει τήν ἐντύπωση βαρύτατης δέσμευσης καί φαντάζει σάν ἀναχρονιστικό γεγονός, σάν πράξη πού δέν ἔχει νόημα, ἐν τέλει ἀπλῶς σάν μία φολκλορική τελετή. Δέν ἐκφράζει γιά ἐκείνους τίποτε τό ὑπαρξιακό οὔτε ἐνέχει ἐσχατολογικές ἢ ἄλλες μεταφυσικές προσδοκίες.

Ἡ αὐξηση τῶν διαζυγίων, ἀξιοπρόσεκτη στίς μέρες μας, ἀποκαλύπτει τήν ἐπιπολαιότητα τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων καί τή ρηχότητα τῶν αἰσθημάτων σέ σχέση μέ τούς παλαιότερους, οἱ ὅποιοι, ἀσφαλῶς δέν ἦταν τέλειοι, ὅμως οἱ γάμοι τους διαρκοῦσαν μιά ζωή. Παρατηρεῖται ἐπίσης στήν ἐποχή μας τό φαινόμενο οἱ ἄνθρωποι δύσκολα νά ἀποφασίζουν νά προχωρήσουν σέ γάμο, συνεπῶς καί στή δημιουργία οἰκογένειας, ὄχι μόνον ἐξ αἰτίας ἀντικειμενικῶν δυσκολιῶν, τῆς οἰκονομικῆς κρίσης, τῆς ἀνεργίας καί τῆς δυσκολίας νά ἐνταχθοῦν στήν ἀγορά ἐργασίας, ἀλλά καί γιά ἄλλους δευτερεύοντες λόγους.

Παρά τήν κρίση τῶν μορφῶν τοῦ σύγχρονου κοινωνικοῦ βίου, ὁ κόσμος πάντοτε θά προσδοκᾷ ἀπό τήν οἰκογένεια καλούς καί καλλι-εργημένους ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι θά τοῦ προσφέρουν τήν καλή καί δημιουργική του «ἀλλοίωση». Σέ αὐτήν τήν ἀγωνιώδη προσδοκία τῆς ἐποχῆς, ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία ἐκφράζει δημοσίως τή θεολογική της μαρτυρία καί συγχρόνως τήν συχνά ἀθέατη καί ἀθόρυβη ποιμαντική της διακονία καί προσφορά. Σέ αὐτό τό πλαίσιο, ἡ ἐπαναθεώρηση τῆς οἰκογένειας, ἡ ὁποία εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία γιά τήν κατά Χριστόν ζύμωση τῆς κοινωνίας καί τήν ἐπὶ τά βελτίω ἀλλαγῇ, δέν σημαίνει τίποτε ἄλλο παρά τόν ἐκ νέου «ἐκκλησιασμό» της καί τήν ἐπανασύνδεσή της μέ τήν εὐχαριστιακή ἐμπειρία τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ «μικρά Ἐκκλησία», ὅπως ὀνομάζει τήν οἰκογένεια ὁ ἱερός Χρυσόστομος, καλεῖται νά διευρυνθεῖ βιωματικά καί ὑπαρξιακά στίς διαστάσεις τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἀπαραίτητες εἶναι ἀκόμη τόσο ἡ πνευματική προετοιμασία τῶν νέων ζευγῶν στήν πορεία τους πρὸς τόν γάμο, ὅσο καί ἡ διαρκῆς στήριξή τους στήν οἰκοδόμηση τῆς μικρῆς τους Ἐκκλησίας, ὥστε νά μὴν αἰσθάνονται ἐγκαταλελειμμένα ἀποκλειστικά στίς δικές τους δυνάμεις.

Ἡ ἀποστολή καί ἡ προσφορά τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τήν κατεύθυνση αὕτη εἶναι ἡ δημόσια, μετὰ παρησίας καί πρὸς κάθε κατεύθυνση κατάθεση τῆς μαρτυρίας της γιά ὅλον τον κόσμο, χωρίς διακρίσεις φύλου, ἡλικίας, κοινωνικῆς θέσης, ἐθνότητος ἢ πίστεως, περὶ τοῦ νοήματος τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καί τῆς ὑπερβάσεως τῆς φθορᾶς καί τοῦ θανάτου· περὶ τῆς δυνάμεως τῆς πίστεως στὸν Χριστό· περὶ τῆς οἰκογένειας ὡς εὐλογημένης μορφῆς κοινωνίας προσώπων, ὅχι ὡς αὐτοαναφορικῆς ἐνώσεως ἀτόμων, καί ἡ παντοειδὴς στήριξη καί υπεράσπισή της.

Κάθε οἰκογένεια εἶναι ἀληθινά μία «μικρὴ ἐκκλησία» καί, ἐπομένως, ἀποτελεῖ πρόγευση καί δρόμο πρὸς τό μυστήριον τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας (Μτ 9, 15· 25, 1 κ.ἐ· Μκ 2, 19-20· Λκ 5, 34-35· Ἰω 3, 29) καί ὁ Ἰδιος ἀναφέρει στήν παραβολή τοῦ γαμήλιου δείπνου ὅτι «ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ» (Μτ 22, 2). Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συμβουλεύει τοὺς ἄνδρες νά ἀγαποῦν τίς γυναῖκες τους «καθὼς καί ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τήν ἐκκλησίαν καί ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτήν ἀγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ

ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτός ἑαυτῷ ἑνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσιν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος» (Εφ 5, 25-27).

Ἡ «κατ' οἶκον» μικρὴ αὕτὴ ἐκκλησία ὑφίσταται στὴν πληρότητα καὶ τὴν αὐθεντικότητά της ὡς ὀργανικὸ τμήμα τῆς κατὰ τόπους Ἐκκλησίας καὶ ὄχι ἀνεξάρτητα ἀπὸ αὐτή. Στὴ χριστολογικὴ καὶ ἐκκλησιολογικὴ της προοπτικὴ ἡ οἰκογένεια βρῖσκει τὴν πραγματικὴ της ἀξία καὶ γίνεται κοιτίδα γιὰ τὴν ὁλοκλήρωση καὶ τελείωση τῶν μελῶν της. Ἐξω ἀπὸ αὐτὴν, κινδυνεύει νὰ μεταβληθεῖ σὲ ἐστία ἀνάπτυξης ὁμαδικοῦ ἐγωισμοῦ καὶ ἰδιοτέλειας. Μέσα στὴν ἴδια προοπτικὴ ἐνεργεῖται ἡ ἐνότητα τῆς χριστιανικῆς οἰκογένειας καὶ ἡ ἱεράρχηση τῶν μελῶν της. Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ «εἰ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος» (Μκ 9, 35) δέν ἰσχύει μόνο γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν οἰκογένειαν.

Τὸ πραγματικὸ πρόβλημα τοῦ Γάμου σήμερα δέν εἶναι τόσο ἡ διάσπαση τῶν σχέσεων, ἡ ἀσυμφωνία ἢ ἡ βαναυσότητα τοῦ ἑνὸς συζύγου πρὸς τὸν ἄλλον, ὅσο ἡ εἰδωλοποίηση καὶ ἡ αὐτονόμηση τῆς οἰκογένειας, ἡ ἔλλειψη πορείας, μαρτυρίας καὶ προσανατολισμοῦ τοῦ Γάμου πρὸς τὴ Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Στὴν περίπτωσιν αὕτῃ, ἡ οἰκογένεια ἔχει πάψει νὰ ὑπάρχει γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀποτελεῖ μυστηριακὴ εἴσοδον στὴν παρουσία Του. Αὐτὸ πού διαλύει τόσο εὐκόλῃ τὴ σύγχρονη οἰκογένεια καὶ κάνει τὸ διαζύγιον σχεδὸν φυσικὴ σκιά της, δέν εἶναι ἡ ἔλλειψη σεβασμοῦ πρὸς τὸν οἰκογενειακὸ θεσμό, ἀλλὰ ἡ εἰδωλοποίησίν του, ἡ ἄρνησις νὰ ἀποδεχθούμε τὸν Σταυρὸ μέσα στὸν Γάμον.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια ἐκδηλώνεται περισσότερο τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴν κατάσταση τῆς οἰκογένειας καὶ τὴ στήριξίν της. Σὲ Συνοδικὸ ἐπίπεδο, στὴν πατρίδα μας λειτουργεῖ, ὡς γνωστόν, ἀπὸ τὸ 1999, ἡ Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ Γάμου, Οἰκογενείας, προστασίας τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος, ἡ ὁποία, μὲ τὴ σοβαρὴ καὶ ἐθελοντικὴ ἐργασία τῶν μελῶν της, προσφέρει ἱκανὸ καὶ σπουδαῖον ἔργο, μὲ τὴ διοργάνωσιν πανελλαδικῶν συνεδρίων, τὴν ἐφαρμογὴ πιλοτικῶν ποιμαντικῶν προγραμμάτων, τὴν κατάρτισιν στελεχῶν καὶ ἄλλες δραστηριότητες. Παράλληλα καὶ πρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν ἐργάζεται καὶ ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Γυναικείων ζητημάτων. Ἐκτός τῶν ἄλλων, ἐξ ἴσου

σημαντικό είναι και το πιλοτικό πρόγραμμα της Ίερας Συνόδου για την οικονομική ενίσχυση των τρίτεκνων οικογενειών της Θράκης, το οποίο αγγύιστα ενισχύουν εδώ και 14 έτη όλες οι Ίερες Μητροπόλεις.

Ήδη πολλές από αυτές, με την πρόθυμη και αξιόλογη βοήθεια κληρικών και λαϊκών, έχουν δημιουργήσει νέες δομές για την κατάρτιση των γονέων και την παροχή συμβουλευτικής στην αγωγή των παιδιών. Σχολές προετοιμασίας των υποψηφίων για γάμο, Σχολές Γονέων, Συμβουλευτικοί Σταθμοί, Κέντρα Στηρίξεως της Οικογενείας (ΚΕ.Σ.Ο.), Βιωματικές Ομάδες, Συνέδρια, ομιλίες, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, εκδόσεις βιβλίων, κατασκηνώσεις, νεανικές συναντήσεις και κατηχητικές συντροφίες, προσωπική-άτομική συμβουλευτική στο ιερό μυστήριο της εξομολογήσεως, στήριξη των πολυτέκνων, των άγαμων μητέρων και παροχή υλικής βοήθειας όπου χρειάζεται, σέ χρήματα, τρόφιμα, ρουχισμό και φάρμακα. Η έννημέρωση των νέων και των μεγαλύτερων ζευγαριών και ο διάλογος μαζί τους κρίνονται ποιμαντικά απαραίτητες πρωτοβουλίες, ώστε να οδηγούνται προς την «τελείαν αγάπην» και να προλαμβάνονται παράνομες σχέσεις, διαζύγια και εκτρώσεις μεταξύ εκείνων που, ενώ δηλώνουν πιστοί και προτιμούν το εκκλησιαστικό μυστήριο, το βιώνουν όμως μάλλον επιφανειακά, ως πολιτιστικό αυτονόητο. Ακόμη, η διεκδίκηση δικαιωμάτων υπέρ των ευπαθών κυρίως ομάδων δεν μπορεί να είναι έξω από το στοργικό ενδιαφέρον των Ποιμένων.

Σε κάθε περίπτωση, η Έκκλησία μελετά νέες μορφές ποιμαντικής δράσης προκειμένου να αναζητήσει τους έγγυς και τους μακράν και να μην αφήσει καμία ευκαιρία επικοινωνίας με τις οικογένειες να χαθεί ανεκμετάλλευτη, αλλά να είναι ουσιαστικά και εποικοδομητικά παρούσα σε κάθε χαρά ή θλίψη των παιδιών της. Δίχως να έφησυχάζει από τη σπανιότητα των περιπτώσεων, ετοιμάζεται να αντιμετωπίσει ποιμαντικά τις προσωπικές και γαμικές σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ χριστιανών και αλλοπίστων στο πλαίσιο της θρυλούμενης αλλά ύπαρκτης πλέον πολυπολιτισμικότητας και του σαγηνευτικά προβαλλόμενου πλουραλισμού. Η Έκκλησία, στις σύγχρονες αυτές συνθήκες της ραγδαίας εκκοσμίκευσης, θα συνεχίσει να κατηχεί τόσο τους πιστούς, όσο κι εκείνους που επιθυμούν να ζουν εκτός των κόλπων της, προς το βαθύτερο νόημα και τη σημασία της

χριστιανικῆς οἰκογένειας, σέ μιά προσπάθεια ἐπανευαγγελισμοῦ τῶν ἀνθρώπων στήν ἐποχή τοῦ ἄκρατου μηδενισμοῦ καί τῆς γενικευμένης ἔκπτωσης κάθε νοήματος. Στήν ἀποκατάσταση καί τήν ἐπανεύρεση τῆς χριστιανικῆς συνείδησης σχετικά μέ τό νόημα τῆς προσωπικῆς πίστεως καί τῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων βρίσκεται καί τό νόημα τῆς οἰκογένειας σήμερα.

Μέ ἄπειρες ἐν Κυρίῳ Εὐχές

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Διαυλείας Γαβριήλ

Ακριβές Ἀντίγραφον

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Διαυλείας Γαβριήλ